

Procedurerelaterede retningslinier

(Sundhedsstyrelsen/Arbejdstilsynet)

Kaldes også hygiejniske retningslinier:

Handsker ved alle procedurer med risiko for kontakt med blod og sekreter

Risikoprocedure:

- spidse/skarpe genstande
- stænk og sprøjt med materiale, der indeholder risiko for smitte

Værnemidler:

Handsker, briller, masker og forklæde

Smitteforebyggelse på to plan

Hensyn til personalet:

- Håndhygiejne
 - risikoprocedurer
 - værnemidler
 - Vaccinationer
 - Isolation
-
- Sundhedsstyrelsen
 - AT-anvisning

Hensyn til patienten:

- Håndhygiejne
 - hudinfektion
 - procedurer omkring genbrug af utensilier
 - Isolation
-
- Nationale og lokale retningslinier

Indikation for isolation og isolationsformer

- Når de procedurerelaterede retningslinjer ikke er nok!
- Luftbåren
- Kontaktsmitte og dråbesmitte
- Ukendt mikroorganisme med ukendt smitemåde
- Enestue og kohorte

Program for dagen....

- Patient Erik Andersen
- Jurist Elisabeth Hersby
- Filosof og læge Klemens Kappel
- Plenum

afholdt d. 26. august 2009

Til plenum.....

- Er vores lovgivning om isolation tidssvarende?
- Er karantæne en frihedsberøvelse i lighed med isolation?
- Hvor stor skal en trussel være for, at det er en trussel?
- National oplysning til borgeren om hans rettigheder ved isolation?

Proportionalitetsprincippet

- Almindelig regel, at et indgreb, herunder et indgreb i behandlingsøjemed, ikke må være mere vidtgående end formålet tilsiger
- Vælge det mindst indgribende middel, som er tilstrækkeligt til opnåelse af formålet (det mindste middels princip)
- Indgrebet være
 - nødvendigt
 - forholdsmæssigt

Frihedsberøvelse

- Udgangspunkt: Lokalfriheden – bevægelsesfriheden - retten til at skifte opholdssted
- Frihedsberøvelse:
 - fysisk indespærring i et rum eller fx en sygehusafdeling eller et sygehusområde
 - Ved trussel om tvangsmæssig tilbageførsel, hvis området forlades
- Hvis indgrebet sker mod den pågældende vilje, dvs. hvis der ikke er givet samtykke og gennemføres eller ... kan gennemføres ved direkte tvang

Frihedsberøvelse

- Ved epidemikommissionens pålæg efter:
 - § 5 (undersøgelse/indlæggelse, evt. ved politiets hjælp)
 - § 6 (isolation/indlæggelse, evt. ved politiets hjælp/tvangsbehandling)
 - § 7 (område afspærres)
 - § 12 (rensning/tilbageholdelse/ved politiets hjælp)
 - § 16 (undersøgelse/indlæggelse, evt. ved politiets hjælp)

Vejledning om adgang til domstolsprøvelse

Grundlovens § 71, stk. 7

- Behandlingen af personer, der er tvangsindlagt eller –isoleret efter epidemiloven, er efter bestemmelsen i grundlovens § 71, stk. 7, undergivet et af folketinget valgt tilsyn, hvortil de pågældende har adgang til at rette henvendelse
- Vejledning om adgangen til § 71 – udvalget (tilsynet)

Epidemilovens § 29 - straf

- Bøde eller fængsel indtil 6 måneder,
 - manglende anmeldelse af en person i omgangskredsen eller varetægt , der lider af en alment farlig sygdom
 - overtrædelse af forbud eller undladelse af at efterkomme påbud

Sundhedsloven - Patientrettigheder

- Ret til behandling
- Selvbestemmelsesret
- Ret til information
 - i forbindelse med behandling
 - aktindsigt
- Ret til fortrolighed
- Ret til at klage og få erstatning

Sundhedslovens formål

- Sikre **respekt** for det enkelte menneske, dets **integritet** og **selvbestemmelse** og opfylde behov for (§ 2)
 - **Let og lige** adgang til sundhedsvæsenet
 - Behandling af **høj kvalitet**
 - Sammenhæng mellem ydelserne
 - Valgfrihed
 - **Let adgang til information**
 - Et **gennemsigtigt** sundhedsvæsen
 - Og kort ventetid på behandling

Lovligt grundlag for behandling

- Grundlag for behandling
 - Patientens informerede samtykke
 - Lovhjemmel (lov om tvang i psykiatrien, epidemiloven)
 - Nødret
- Hvis der ikke er lovligt grundlag for behandling, kan det sanktioneres over for sundhedspersonen
Der kan være tale om både et fagligt og et strafferetlig ansvar

Information

- Information er en **patientrettighed**
- Fuldstående information er en forudsætning for et **gyldigt informeret samtykke**
- Information er afgørende for **patientsikkerheden**
 - fx sikkerhed for at man behandler den rigtige patient, og at patienten forstår og følger behandlingsanvisningerne

Hvad skal der informeres om?

- Relevante forebyggelsesmuligheder
- Diagnose, behandlingsmuligheder, behandlingsforløbet, herunder risici og bivirkninger mv.
- Konsekvensen af ingen behandling
- Patienten skal have den information, som er nødvendig for at overskue behandlingsforløbet og eventuelle senfølger

Ret til information

- Man skal være opmærksom på patientens **individuelle forudsætninger** som fx alder, uddannelsesmæssig baggrund og sociale situation
- man skal være opmærksom på patientens **særlige situation** og behov for information
- løbende information
- Informationen **skal** gives **mundtligt**
 - mulighed for dialog og spørgsmål
 - den mundtlige information kan suppleres med skriftlig information

Informeret samtykke

- Samtykke kan kun gives af patienten
 - Forældrene giver samtykke til behandling af børn under 15 år (dog 18 års grænse i særlige situationer)
 - Pårørende eller værge giver samtykke til behandling af varigt inhabile voksne patienter
- Samtykket skal være baseret på information
- Samtykket skal være frivilligt
- Samtykket skal være konkret og aktuelt

Sundhedsloven

- Ingen hjemmel til tvungen behandling efter sundhedsloven – heller ikke med stedfortrædende samtykke

afholdt d. 26. august 2009

Tavshedspligt – videregivelse mv. af helbredsoplysninger

- Udgangspunkt: Patienten skal give sit samtykke
- Undtagelse: Lovbestemmelser, der giver mulighed eller pligt til at videregive helbredsmaessige oplysninger
 - fx lægers anmeldelse af smitsomme sygdomme
 - værdispringsregel

Journalføring

- Vurdering og behandling mv. efter epidemiloven skal journalføres
- Information og samtykke skal journalføres
- Videregivelse af helbredsoplysninger mv. skal journalføres
- Bekendtgørelse om lægers m. fleres patientjournaler (nr. 1373/2006)

: fU`%) "'^Ubi Uf`&\$%` [° `XYf`VY_YbXh[»fY`gY`bf"'` #&\$%` `ca` `Ui hc]gYfYXY`gi bX\YXgdYfgcbYfg`dUh]Ybh`ci fbU`Yf

Faculty of Humanities

Etiske aspekter af isolation

Klemens Kappel

Afdeling for filosofi

Institut for Medier, Erkendelse og Formidling

afholdt d. 26 august 2009

Sted og dato (Indsæt --> Diasnummer)

Dias 1

Tvangsisolering

Tvangsisolation kan have betydelige etiske omkostninger for den, det går ud over:

Økonomisk tab: tabt arbejdsfortjeneste

Tab i livskvalitet: ensomhed, kedsomhed, mv.

Autonomi: retten til selv at træffe afgørende beslutninger vedrørende sit eget liv.

Frihedsrettigheder (retten til at bevæge sig frit, forsamle sig)

Privathed: retten til selv at bestemme, hvilke andre individer, der får adgang til private informationer om helbredstilstand.

Kropslig integritet: retten til selv at afgøre, hvem der har adgang til ens krop.

Risiko for stigmatisering: risiko for at man opfattes som 'uren' mv. af en selv eller af andre.

Tangsisolering

Tvangsisolation er derfor som udgangspunkt etisk problematisk.

Men næppe nogen er uenige i, at det ikke desto mindre kan være etisk berettiget at tvangsisolere under nogle omstændigheder (f.eks. hvis der foreligger en verificeret infektion, høj risiko for transmission af smitte, høj risiko for død eller alvorligt sygdom ved smitte).

afholdt d. 26. august 2009

Tvangsisolering

Konflikt mellem to etiske hensyn: hensynet til den enkelte, der tvangsisoleres overfor hensynet til andre mennesker, hvis risiko for sygdom herved mindskes.

Afvejning: hensynet til individet mere end opvejes af hensynet til de mange mennesker, der gavnes (ved ikke at udsættes for en risiko). Man ofrer en person for at redde de mange.

afholdt d. 26. august 2009

Hvad siger forskellige teoridannelser?

Utilitarisme

Kantianisme

Liberalisme

Libertarianisme

Menneskerettigheder

Traditionel lægeetik

afholdt d. 26. august 2009

Kriterier for acceptabel tvangsisolering

- (a) Proportionalitet: mindst restriktive proportionale foranstaltning
- (b) Kompensation: kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, tab af livskvalitet mv. for tvangsisolerede.
- (c) Transparens: offentlighed om etiske principper bag tvangsforanstaltningerne
- (d) Klageadgang: adgang til at klage over afgørelse, prøvelse af ens sag mv.

